

FRÁGREIÐING FRÁ NEVNDINI

UM

FELAGSINS VIRKSEMI SÍÐANI

ÁRSADALFUNDIN

November 2016

Frágreiðing frá nevdini til eigararnar á eykaaðalfundinum hin 25. november 2016

Tað er ikki við sørt av stoltleika, at nevnd og leiðsla í dag kunnu staðfesta, at tað er eitt búskaparliga sterkt elfelag, sum stevnir fram ímóti málinum um 100 prosent grøna orku á landi í Føroyum í 2030. Vit eru framvegis á rættari leið, og vit ætla okkum at halda bæði ferð og kós.

Samstundis sum elfelagið er búskaparliga sterkt og hevur lagt eina grøna kós, sum krevur munandi útbyggingar í elskipanini, so ber tað eisini til at lækka elprísir. Nevndin hevur við støði í elveitingarlógini eitt støðugt mál, sum er at hava elprísir í einari príslegu, sum ikki er hægri enn neyðugt. Nevndin hevur tískil skotið upp at lækka elprísir 5 oyru/kWt uttan MVG frá 1. januar 2017. Hetta verður gjørt grundað á ætlaðu fíggarætlanina fyri 2017, sum vísir avlop á 67,5 milliónir krónur, samstundis sum metta avlopið í 2016 á 106 milliónir krónur er nøktandi.

Veitingarskylda, góðska og støðug streymveiting eru fremstu uppgávur felagsins at loysa hvønn einasta dag. Samstundis er menning og áhaldandi broytingar ein annar partur av høvuðsvirkseminum, og hesi viðurskifti eiga alla tíðina at ganga hond í hond – tað verði seg t.d. grønar útbyggingar, umhvørvisvernd og vaksandi eftirspurningur eftir elmeqi.

SEV skal áhaldandi nøkta tørvin á elorku, samstundis sum skundast skal undir orkuskið. Talan er um avbjóðandi uppgávur, sum okkara dugnaligu starvsfólk dagliga greiða úr hondum í sínum arbeiði, sum fer fram undir virðsorðunum: Samstarv, Eldhugi og Virðing – SEV.

Virksemið hjá SEV síðani seinasta ársaðalfund verður lýst nærri í hesi frágreiðing, har nevndin lýsir tey mál, sum nevndin metir hava størstan áhuga hjá eigarunum. Frágreiðingin verður latin sambært grein 3, stk. 13a og grein 4, stk. 12a í viðtøkum felagsins.

Fjølbroytt virksemi

Loyvið til nýtslu av vatnkraftini fór formliga úr gildi 5. oktober 2013. Hin 1. juli 2015 fekk SEV ætlanarskriv frá Vinnumálaráðnum um nýggjar loyvistreytir, hvat vatnkraftini viðvíkur. Hin 7. juli 2016 fekk SEV nýtt ætlanarskriv frá Heilsu- og Innlendismálaráðnum, og lat SEV teimum viðmerkingar í brævi dagfest 7. oktober 2016.

Hin 1. juli 2015 fekk SEV svar upp á umsókn felagsins um loyvi at gera pumpuskipan á verandi verkum í Vestmannaøkinum. SEV fekk treytaða tilsøgn um framleiðsluloyvið til pumpuskipan í øllum Vestmannaøkinum, tó undantikið Heygadal og Mýrarnar. SEV fekk eisini 1. juli 2015 avrit av longdu og víðkaðu treytaðu tilsøgnini hjá Sp/f Røkt um treytað framleiðsluloyvi til pumpuskipan ímillum Heygadal og Mýrarnar. SEV valdi at kæra avgerðirnar hjá myndugleikanum til Vinnukærunevndina, og í sambandi við ætlanarskrivið um nýggju loyvistreytirnar fyri vatnkraftini, sum enn er til viðgerðar, hevur Vinnukærunevndin í skrivandi stund umbøn felgsins um longda hoyringsfreist til viðgerðar.

Avgreiðslan í sambandi við stovnan av báðum dótturfeløgnum til vindvirksemið í Húsahaga og í Neshaga gongur sína gongd, og verða tey ætlandi stovnað innan 31. desember 2016 við virknað frá 1. januar 2016.

Felagið hevur arbeitt við uppskoti um serfrøði í nevndina hjá SEV. Eftir viðgerðina av uppskotinum á ársaðalfundi 24. apríl 2014 læt elfelagið uppskotið til Vinnumálaráðið og fyrrverandi Innlendismálaráðið, har spurt var eftir viðmerkingum teirra. Á ársaðalfundi 24. apríl 2015 var kunnað um, at uppskotið ætlandi verður lagt fyri ein komandi aðalfund, tá svar er komið frá myndugleikunum. Hin 29. september 2015 spurdi felagið seg fyri hjá Vinnumálaráðnum, og tá varð svarað, at málið nú er lagt yvir til Heilsu- og Innlendismálaráðið til viðgerðar. Spurningurin er umrøddur á fundi millum felagið og ráðið 4. mars 2016, og felagið hevur sent ráðnum áminning 12. august 2016, men einki svar er komið frá Heilsu- og Innlendismálaráðnum.

Í fjør loyvdi eykaaðalfundurin hin 27. november 2015, at felagið kundi fara undir eina tvey ára royndaraætlan við avslátri í prísinum upp á el til hitapumpur og elbilar. Í samskiptinum við myndugleikarnar gjørdist greitt, at neyðugt var við einari broyting í elveitingarlógini, fyri at kunna fremja ætlanina. Nevndin harmast um, at ætlanin steðgaði orsakað av, at uppskotið til lógarbroyting, ið lagt var fram í Løgtinginum, ikki kom ígjøgnum.

Fyri aðru ferð hevur felagið latið gjørt starvsfólkanøgðsemiskanning, fyrru ferð var fyri tveimum árum síðani. Stutt kann sigast, at nøgðsemið hesa tíðina er hækkað, SEV er savnað sum arbeiðs-pláss, átøkini á starvsfólkaøkinum geva úrslit, og greitt er, hvar neyðugt er at leggja orku í at náa enn betri úrslit.

Fyri at varpa ljós á visiúnina um at gerast 100 % grøn í 2030, har tað er neyðugt, at allir føroyskir orkubrúkarar fara at velja grønar loysnir, og fyri at markerað, at SEV er ein framfýsin og nútímans fyrirtøka, skipaði SEV fyri altjóða ráðstevnu í Norðurlandahúsinum nevnd 100by2030 í døgnum 27. og 28. september 2016. Hæddarpunktið á ráðstevnuni var, tá ið amerikanski framtíðargranskarin frá Stanford University Tony Seba helt fyrilestur. Ráðstevnan hevði stóra undirtøku og var sera væl eydnað. Ráðstevnan endaði við, at SEV hevði móttøku í Østrøm fyri at hátíðarhalda 70 ára føðingardaginn hjá felagnum hin 1. oktober 2016.

Í sambandi við verkætlanina “talgildu Føroyar”, sum landið er farið undir, hevur SEV játtað at vera við í verkætlanini við tilsamans tveimum milliónum krónum, sum verða goldnar við eins upphæddum næstu fyra árin. Felagið er av tí fatan, at tann effektivitetur, ið fæst burtur úr hesi verkætlan, er fleiri ferðir so nógv verdur sum upphæddin, ið goldin verður.

Útbyggingar innan varandi orku

Battarískipanin í Húsahaga bleiv alment yvirtikin 28. september 2016, aftan á at hava verið royndarkoyrd eina tíð. Hon vísur seg at rigga sum ætlað, og úrslitini vísa higartil, at tann annars óstøðuga vindorkan kemur munandi meira støðug inn á netið.

Nakað seinkað er vindmátimasturin í Suðuroy nú reist. SEV (netparturin) og ORKA (orkudeildin á Umhvørvisstovuni) fara nú at samskipta nærri um, hvørjar treytirnar í útboðnum skulu vera. Avtalað er millum ORKU og SEV, at í fyrsta umfari rindar SEV fyri ymiskar kanningar, ið gerast skulu, og verður tað soleiðis, at tann sum vinnur útboðið, endurrindar SEV kostnaðirnar, samstundis sum hesir verða roknaðir inn í boðið.

Nú eru lóðistøðir til elbilar settar upp í Klaksvík, við Streymin, í Tórshavn, í Vestmanna og á Tvøroyri. Arbeitt verður við at seta upp lóðistøðir í Runavík, í Sandoyinni og á flogvøllinum. Á hendan hátt verður met, at undirstøðukervið við bráðfeingis lóðimøguleikum til elbilar er nøktandi.

Við stuðli frá NORA og NAHA verður arbeitt við grønari verkætlan í Stóru Dímun, har kannað verður, hvussu oyggin kann gerast meira burðardygg, hvat orku viðvíkur. Talan er um framleiðsluskipanir sameindar við battaríir ella vetnisgoymslu. Frágreiðing um loysnirnar fyriliggur, og skal hendan nú viðgerast í projektbólkinum.

SEV og Tórshavnar kommuna eiga hvør sína helvt av P/F Fjarhitafelagnum, og hava báðir eigararnir viðgjørt støðu sína til felagið og virkseimi tess. Úrslitið av hesum gjørdist eitt felags skriv til Fjarhitafelagið, har eigararnir staðfestu síni sjónarmið um m.a. vísió, rakstur og útbyggingar felagsins. Munandi útbyggingar av fjarhitakervinum standa fyri framman, og fegnast SEV eisini um, at tað eydnaðist Fjarhitafelagnum at blíva ein partur av upphitingarloysnini hjá Glasi.

Arbeitt verður við nýggjum tekniskum treytum fyri íbinding í elkervið, hvat framleiðslueindum viðvíkur. Nevndin tekur undir við uppskotinum, sum er sent myndugleikunum, har nærri skal samskiptast um hetta næstu tíðina. Ein stór broyting við nýggju treytunum er, at tað verður bæði loyvt og lutfalsliga einfalt hjá øðrum at knýta smáar framleiðslueindir í elskipanina. Eftir er m.a. eisini at áseta tær búskaparligu treytirnar. Ætlandi verður alt hetta liðugt miðskeiðis í 2017.

SEV hevur á fundi við ORKU umrøtt eina verkætlan innan biogass, har serliga bøndurnir og alararnir fáa loyst sínar trupulleikar við burturkasti frá framleiðslum sínum. Umrøddir eru ymiskir spurningar, har tað er nærliggjandi við samstarvi millum SEV og hesa verkætlan, og hevur SEV yvirskipað framført ein jaligan hugburð til verkætlanina.

Aðrar útbyggingar

Útbyggingin við einum nýggjum motori afturat á Vágsverkinum er liðug. Alment hátíðarhald var í Vági hin 1. september 2016. Arbeidið hevur gingið væl, og eru vit væl nøgd við úrslitið.

Á eykaaðalfundi hin 30. september 2016 tóku eigarar felagsins undir við at víðka Sundsverkið við einari nýggjari støð – nevnd Støð 3. Arbeitt verður nú við at fáa seinastu sáttmálarnar við veitararnar upp á pláss, at fáa semju við Tórshavnar kommunu um økið og at fáa neyðug loyvir til vega. Alt hetta er treytað av, at neyðuga fíggingin verður tøk. Ætlandi verður farið í gongd um ársskiðið 2016/17.

Dagføringin og víðkanin av tangagarðinum á Sundsverkinum er liðug. Eisini er komið væl áðleiðis við nýggja dagtangahúsinum. Hvat útgerðini viðvíkur, so var avgerandi fyri vavi á henni, hvørt Støð 3 skuldi byggjast ella ikki. Nú avgjørt er at byggja Støð 3, er eisini farið víðari við útbjóðing av útgerðini til dagtangahúsið.

Stórir tørvur á fígging

Arbeidið við at útvega nýggja fígging til umlegging av verandi skuld og til komandi útbyggingar næstu árinum gongur sum ætlað. Talan er um eina samlaða upphædd á 1,67 milliardir krónur, har uml. 1 milliard krónur kemur frá amerikanskum ónoteraðum lánsbrøvum til tryggingar- og

eftirlønارفeløg (USPP), og restin verður ein kassakredit líknandi lánifasilitetur frá Banknordik, Eik, Lív, Norðoya Sparikassa og Skandinaviska Enskilda Bankan. Ætlandi verða øll viðurskifti, hvat fíggingini viðvíkur, avgreidd innan árslok.

Ein fyritleyrt fyri fíggingini er, at felagið hevur “prístryggingaravtalur” fyri oljukeyp, valutakeyp og rentuna samsvarandi viðtikna politikkinum hjá felagnum hesum viðvíkjandi.

Mett roknskaparúrslit fyri 2016

Sambært seinastu framskrivingunum verður úrslit felagsins fyri 2016 mettt at vera umleið 106 milliónir krónur. Hetta er eitt nøktandi úrslit, men tað er eisini neyðugt, nú stórar íløgur við tilhoyrandi lántøku standa fyri framman. Nevnda lántøka er treytað av einari munandi eginfígging.

Oljan er framhaldandi tann størsta einstaka útreiðslan hjá SEV, og roknað verður við einari nýtslu á 48,0 milliónir krónur í 2016. Hetta er ein mettt minking á 30,6 millónir krónur sammett við 2015.

Fíggarætlanin fyri 2017

Fíggarætlanin fyri komandi ár er lögð til rættis við einari príslækking á 5 oyru/kWt uttan MVG, og gevur hon eitt ætlað yvirskot á 67,5 milliónir krónur. Nevndin fegnast um, at til ber at lækka prísir, samstundis sum mettt verður, at úrslitið er nøktandi.

Annars verður víst til frágreiðing frá SEV nevnd ”FÍGGJARGONGDIN 2016 og RAKSTRAR-, FÍGGJAR- OG ÍLØGUÆTLAN 2017”, sum neyvri lýsir viðurskiftini kring fíggarætlanina, ið er til viðgerðar í dag.

SEV heldur kósina

SEV er á rættari kós við ætlanini at gera Føroyar leysar av oljuni í 2030. Nýhugsan er neyðug fyri at røkka málinum, tískil hevur elfelagið skipað seg við menning og framtakshugi sum serstøkum virkisøki, ið áhaldandi stuðlar upp undir Visión 2030.

Elfelagið er í holt við at leggja til rættis eina meira nágreiniliga virkisætlan fyri Visión 2030. Hetta arbeiðið fer fram í samstarvi við landsmyndugleikarnar og uttanhýsis ráðgeva.

Samanumtikið er talan um at fremja eitt orkuskipti á landi í Føroyum innan 2030, har oljan verður skift út við varandi orkukeldur. Um hetta skal eydnast, so er tað ein treyt, at hvør einasti borgari – saman við SEV, landsmyndugleikunum og veitarum av nýtsslutólum o.ø. – tekur undir við grønu kósini og virkar í samsvari við hana.

Tað er grønt fyri framman – vilja vit tað, røkka vit málinum.

Tórshavn, 25. november 2016

Nevndin í SEV